

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland

Jaarverslag 2014

Inhoud

Rapport

1	Karakteristieken van de organisatie	1
2	Overzicht kerncijfers	5
3	Bestuursverslag	6
4	Verslag van het verantwoordingsorgaan	19

Jaarrekening 2014

5	<i>Balans</i>	22
6	<i>Staat van baten en lasten</i>	23
7	<i>Overzicht kasstromen</i>	24
8	<i>Grondslagen voor de financiële verslaggeving</i>	25
9	<i>Toelichting jaarrekening</i>	29

Overige informatie

10	<i>Resultaatsbestemming</i>	38
	<i>Actuariële verklaring</i>	39
	<i>Controleverklaring van de onafhankelijk accountant</i>	41

Totaal aantal pagina's in dit verslag: 47

1 Karakteristieken van de organisatie

Algemene informatie

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland heeft zijn statutaire zetel in Rotterdam (vestigingsadres KP van der Mandelelaan 41a, 3062MB Rotterdam). Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd op 16 januari 2014. De statuten van het pensioenfonds zijn voor het laatst gewijzigd op 10 oktober 2014.

Het pensioenfonds voert 3 pensioenregelingen uit voor Lloyd's Register Nederland B.V. en Lloyd's Register EMEA, beide gevestigd in Rotterdam:

De 1 januari 2003 pensioenregeling (oude eindlooppensioenregeling, 55+ per 31 december 2004)

Dit betreft een eindlooppensioenregeling waarbij een ouderdompensioen van 1,75% per dienstjaar wordt opgebouwd in combinatie met een partnerpensioen. De pensioenregeling omvat ook een arbeidsongeschiktheidspensioen, een tijdelijk partnerpensioen en een wezenpensioen evenals een prepensioen.

De 1 januari 2006 pensioenregeling (nieuwe eindlooppensioenregeling, 55-/- per 31 december 2004)

Dit betreft een eindlooppensioenregeling waarbij een ouderdompensioen van 2% per dienstjaar wordt opgebouwd in combinatie met een partnerpensioen. Per 1 januari 2014 is het opbouwpercentage voor het ouderdompensioen verlaagd naar 1,63% per dienstjaar. De pensioenregeling omvat ook een arbeidsongeschiktheidspensioen, een tijdelijk partnerpensioen en een wezenpensioen. Er is een voorwaardelijke overgangsregeling van toepassing op de deelnemers voor wie, onder de vorige regeling, een eerdere prepensioenleeftijd van 62 jaar van toepassing was. Deze deelnemers worden een aanvulling verleend omdat vanaf 1 januari 2006 minder pensioen opgebouwd kan worden.

De 1 april 2003 pensioenregeling (middellooppensioenregeling, nieuwe werknemers vanaf 1 april 2003)

Dit betreft een geïndexeerde middellooppensioenregeling waarbij een ouderdompensioen van 2,06% per dienstjaar wordt opgebouwd in combinatie met een partnerpensioen. Per 1 januari 2014 geldt voor salarissen boven € 105.240 1,84% opbouw. De pensioenregeling omvat ook een arbeidsongeschiktheidspensioen, een tijdelijk partnerpensioen en een wezenpensioen.

Het indexatiebeleid van het pensioenfonds is de volgende:

Onvoorwaardelijk

Het verlenen van indexatie over het opgebouwde pensioen van de actieven, van de 1 april 2003 regeling, is onvoorwaardelijk. De kosten van deze onvoorwaardelijke indexatie worden gedragen door de aangesloten bedrijven.

De indexatieambitie is de procentuele stijging van het loonindexcijfer voor totaal CAO-sectoren zoals gepubliceerd door het Nederlandse Centraal Bureau voor de Statistiek van de maand oktober van het voorgaand jaar t.o.v. een jaar daarvoor.

Voorwaardelijk

Voor inactieve deelnemers is het verlenen van indexatie over de premievrije pensioenaanspraken en de reeds ingegane pensioenen voorwaardelijk. Als en voor zover de middelen van het fonds dit toelaten ter beoordeling aan het bestuur, kunnen de premievrije pensioenaanspraken en de reeds ingegane pensioenuitkeringen door een indexatie verhoogd worden. Er wordt geen bestemmingsreserve gevormd en er wordt voor deze voorwaardelijke indexatieverlening geen bijdrage betaald. De indexatie wordt gefinancierd uit het beleggingsrendement. De indexatie wordt jaarlijks op 1 januari bepaald. De indexatieambitie is de procentuele verhoging van de prijsindex voor de maand september van het voorgaande jaar in vergelijking met dat van een jaar daarvoor. Het bestuur kan andere factoren in overweging nemen. Als prijsindex cijfer wordt begrepen de consumentenprijsindex voor alle huishoudens zoals gepubliceerd door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

De hoogte van de indexatie is ook afhankelijk van de dekkingsgraad van het fonds (boven de vereiste dekkingsgraad wordt in beginsel volledig geïndexeerd).

Het korte termijnherstelplan is in werking getreden op 31 december 2008 en is beëindigd per 31 december 2013. Echter, vanaf 2014 is er nog steeds een lange termijn herstelplan van kracht.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur op 31 december 2014 was:

<u>Naam</u>	<u>Functie</u>	<u>Vertegenwoordigd</u>	<u>Lid sinds</u>
A.W.M. Holthuis	Voorzitter	Werkgevers	18 augustus 2010
W. den Dekker	Lid	Werkgevers	4 januari 2012
R.J.M. de Jong*	Lid & Secretaris	Werkgevers	1 augustus 2005
F.N. Spronk	Lid	Werknemers	10 maart 2010
R.A.P. Halkes	Lid	Werknemers	24 juni 2003
E. Rombouts	Lid	Gepensioneerde werknemers	1 januari 2008

* De heer De Jong is in 2015 uit dienst getreden en geen bestuurslid meer.

Het bestuur heeft een deskundigheidsplan opgesteld zoals omschreven in Artikel 105 Pensioenwet in samenhang met Artikelen 29 en 30 van het Besluit Uitvoering Pensioenwet.

Het bestuur handelt in overeenstemming met de wet- en regelgeving.

De bevoegdheden van het bestuur staan beschreven in de statuten van het pensioenfonds, en zijn conform de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN).

Het bestuur van het pensioenfonds heeft verschillende activiteiten uitbesteed (zie externe ondersteuning en uitbesteding). Volgens de bepalingen van de Pensioenwet is en blijft het bestuur eindverantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede activiteiten.

Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan is op 1 januari 2008 opgericht. P.T. Graaf vertegenwoordigt de werkgever, H. Rieke vertegenwoordigt de deelnemers en T. Verspaandonk vertegenwoordigt de pensioengerechtigden. In 2014 is het verantwoordingsorgaan uitgebreid met een zetel voor de deelnemers in verband met een betere afspiegeling van het aantal deelnemers en gepensioneerden. De heer E. van den Heuvel bekleedt deze zetel. De belangrijkste bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn de beoordeling van de handelingen van het bestuur, het uitgevoerde beleid en de keuzes die daarbij gemaakt zijn, en het door het bestuur voldoen aan de Principes voor Goed Pensioenfondsbestuur. De rapportages van het Verantwoordingsorgaan over 2013 en 2014 zijn opgenomen in dit jaarverslag.

Intern toezicht

Het interne toezicht heeft betrekking op een kritische beoordeling van het functioneren van het bestuur door externe onafhankelijke deskundigen. In 2009 werd VC Holland aangesteld als intern toezichthoudend orgaan. Het interne toezicht publiceert, na beoordeling van het bestuur, een rapport. Tot aan 2014 was het intern toezicht om de drie jaar. Vanaf 2014 is een jaarlijkse visitatie wettelijk verplicht. Het laatste overleg met de Visitatiecommissie heeft het bestuur gevoerd begin 2014. In 2015 zal het Bestuur weer een nieuwe Visitatie organiseren.

Vergadering van deelnemers

Het bedrijf heeft geen deelnemersraad maar een vergadering van deelnemers, bestaande uit deelnemers die een maal per jaar samenkomen met het bestuur. Wijzigingen in de statuten van de organisatie moeten door de vergadering van deelnemers goedgekeurd worden, met uitzondering van wettelijke wijzigingen en wijzigingen die betrekking hebben op de arbeidsvoorwaarde pensioen. Wijzigingen in de pensioenregelingen behoeven niet langer goedgekeurd te worden door de vergadering van deelnemers (sinds november 2010) maar worden overeengekomen tussen de ondernemingsraad en de werkgever.

Beleggingscommissie

Het bestuur heeft een beleggingscommissie aangesteld (A.W.M Holthuis, R.A.P. Halkes, R.J.M. de Jong) die het bestuur adviseert betreffende investeringen.

Compliance officer

R.J.M de Jong is de compliance officer van de organisatie in 2014. Elk lid van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en alle personen die betrokken zijn bij het pensioenfonds hebben een gedragscode ondertekend. Vanwege de beëindiging van het bestuurslidmaatschap van de heer De Jong heeft het bestuur in 2015 de invulling van deze functie overgedragen aan de heer Rijks.

Externe ondersteuning en uitbesteding

Het Bestuur is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de pensioenregelingen. Daarbij is een groot deel van de werkzaamheden en taken die hiermee gepaard gaan uitbesteed. Het Fonds wordt voor pensioenadministratie, vermogensbeheer, actuariële ondersteuning en risicobeoordeling bijgestaan door de volgende dienstverleners:

- Externe accountant: Ernst & Young Accountants LLP, M. Spierings;
- Certificerend actuaris: Triple A – Risk Finance Certification, P. Heesterbeek;
- Adviserend actuaris: Aon Hewitt, M. van de Velde;
- Vermogensbeheerder: ING Investment Management, J. Streefland
- Beleggingsconsultant: Sprenkels & Verschuren, M. Euverman
- Pensioenadministratie Aon Hewitt
- Financiële administratie Lloyd's Register EMEA

2 Overzicht van de kerncijfers 2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Deelnemers op 31 december					
Actieve deelnemers	465	490	499	502	518
Gewezen deelnemers	271	268	251	278	303
Pensioengerechtigden	167	186	198	206	206
	<u>903</u>	<u>944</u>	<u>948</u>	<u>986</u>	<u>1.027</u>
Pensioenuitkeringen (x € 1.000)					
Ouderdomspensioen	3.104	3.083	2.985	2.891	2.791
Nabestaandenpensioen	871	943	1.000	1.110	1.169
Arbeidsongeschiktheidspensioen	13	13	3	2	2
	<u>3.988</u>	<u>4.039</u>	<u>3.988</u>	<u>4.003</u>	<u>3.962</u>
Bijdragen (x € 1.000)					
Werknemers	1.069	1.114	1.166	1.202	1.105
Werkgever (incl. VPL)	5.191	5.461	5.832	5.594	3.639
Totaal	<u>6.260</u>	<u>6.575</u>	<u>6.998</u>	<u>6.796</u>	<u>4.744</u>
Toeslagverlening 1 januari (%)*					
Actieve deelnemers middelloonregeling	0%	0%	0%	0%	1,1%
Inactieve deelnemers	0%	0%	0%	0%	1,0%
Dekkingsgraad per 31 december	102,9%	94,5%	102,0%	114,7%	110,6%
Beleggingsrendement (%)	15,7%	6,2%	16,3%	8,0%	19,4%
Saldo baten / lasten (x € 1.000)	5.239	(10.008)	9.704	17.227	(1.926)
Reserves (x € 1.000) per 31 december	3.059	(6.949)	2.755	19.982	18.056

*toeslag per 1 januari 2015; actieven 1,3% en inactieven 0,4%

3 Bestuursverslag 2014

Het begin van het jaar 2014 was voor de meeste pensioenfondsen het einde van het kortetermijn herstelplan. Immers, aan het einde van 2013 dienden deze pensioenfondsen weer te beschikken over het wettelijk minimaal vereiste eigen vermogen. Ons fonds heeft de eigen minimaal vereiste dekkingsgraad van 104,2% al eerder bereikt, eind juli 2013, en verkeert reeds in de fase van het herstel van de buffers van het fonds. Dit herstelmoment wordt bereikt bij een dekkingsgraad van ongeveer 120%. Met een dekkingsgraad van ruim 110%, eind 2014, is ons fonds op de goede weg, alhoewel er in 2014 wel sprake is van een lichte stagnatie, omdat de dekkingsgraad in 2014 daalde van 114% naar genoemde 110%.

Het jaar 2014 is, net als 2013, gekenmerkt door veel (voorgenomen) wettelijke veranderingen. Het gaat daarbij onder meer om nieuwe wetgeving betreffende fiscale beperkingen die ingevoerd zijn per 1 januari 2014, en verdere fiscale beperkingen die van kracht zullen worden vanaf 2015. Inzake het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK) is in 2014 gewerkt aan een wetsvoorstel dat is ingegaan op 1 januari 2015. Daarenboven is in 2014 nieuwe wetgeving van kracht geworden met betrekking tot pensioenfondsbestuur. Per 1 juli 2014 dienen pensioenfondsen hun bestuurlijke organisatie aan die nieuwe wettelijke regels te hebben aangepast.

Verder zal in 2014 en de jaren daarna de geleidelijke stijging van de AOW-leeftijd doorgaan teneinde de ouderdomsvoorzieningen toekomstbestendig te houden. Per 1 januari 2015 is de pensioenleeftijd verhoogd naar 67 jaar. Het bestuur heeft besloten de opgebouwde pre- en ouderdomspensioenen per 31 december 2014 om te zetten in opgebouwde ouderdomspensioenen met ingangleeftijd van 67 jaar.

De werkgever en de ondernemingsraad zijn in overleg getreden ten aanzien van het aanpassen van de pensioenregeling. De besprekingen tussen werkgever en ondernemingsraad zijn echter vertraagd. Men streeft er naar om zo spoedig mogelijk in 2015 tot overeenstemming te komen. De werkgever heeft daartoe inmiddels de uitvoeringsovereenkomst met het pensioenfonds verlengd.

Bestuurlijke aangelegenheden

Het Bestuur vergaderde in verslagjaar 2014 achtmaal, waaronder besprekingen met Verantwoordingsorgaan en de Visitatiecommissie. In de vergaderingen van het Bestuur kwamen onder meer de volgende onderwerpen aan de orde:

Uitbesteding en inrichting beleggingen

Het bestuur heeft in 2014 besloten de beleggingsportefeuille anders in te richten vanaf 2015. Het bestuur wenst gebruik te maken van de combinatie van een zogenoemde matching- en return portefeuille. Hiertoe is een andere aanbieder aangezocht. Een en ander is geëffectueerd in 2015. De matchingportefeuille is voornamelijk gericht op het managen van de pensioenverplichtingen middels het afdekken van het renterisico. De returnportefeuille heeft als voornaamste doel het nastreven van rendement. Het bestuur verwacht met deze beslissing beter aan te kunnen sluiten bij het doel om de pensioenuitkeringen zeker te stellen en tevens een hoge mate van koopkracht behoud te kunnen nastreven.

Aanpassingen pensioenreglementen en uitvoeringsovereenkomst

De pensioenreglementen zijn aangepast conform afspraken werkgever en ondernemingsraad n.a.v. nieuwe fiscale beperkingen per 1 januari 2014; pensioen richtleeftijd blijft op 65 jaar met lagere opbouwpercentages.

In afwachting van het verdere resultaat van de onderhandelingen tussen werkgever en ondernemingsraad heeft de werkgever eenzijdig de pensioenreglementen aangepast aan de fiscale beperkingen per 1 januari 2015. De pensioenrichtleeftijd is per 1 januari 2015 67 jaar geworden.

De werkgever heeft het verzoek gedaan om de uitvoeringsovereenkomst te verlengen tot eind 2015.

Het bestuur volgt de ontwikkelingen nauwlettend om afhankelijk van de uitkomst van het overleg adequaat en passend te kunnen acteren.

Aanpassen fondsdocumenten

In 2014 heeft het bestuur alle reglementen en fondstukken, zoals de statuten, de ABTN, het reglement van het verantwoordingsorgaan aangepast aan de gewijzigde wet- en regelgeving.

Ontwikkelingen governance

Bestuursmodel

In verband met de Wet Versterking Pensioenfondsbestuur is door het bestuur besloten door te gaan met het paritair bestuursmodel omdat dit model naar ieders tevredenheid functioneert. De formele ingangsdatum van deze nieuwe situatie is 1 juli 2014. Fondsdocumenten zijn hieraan aangepast. Het overleg met het verantwoordingsorgaan zal intensiever worden. Het intern toezicht zal voortaan middels jaarlijkse visitatie geschieden.

Code pensioenfondsen

Per 1 juli 2014 is de Code Pensioenfondsen ingetreden. Hierin staan normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' zoals opgesteld door de Pensioenfederatie en Stichting van de Arbeid. Er worden 83 aanbevelingen gedaan waaraan een pensioenfondsbestuur zich dient

te houden. Hierbij wordt het "pas toe, of leg uit" principe gehanteerd: afwijken van de code is toegestaan maar dient gemotiveerd te worden. De motivatie dient opgenomen te worden in de jaarrekening.

Het bestuur heeft besloten de aanbevelingen over te nemen, met uitzondering van acht codes. Het bestuur vindt deze met name voor grote pensioenfondsen wel begrijpelijk maar minder van toepassing op ons fonds.

Onderstaand legt het bestuur uit waarom de bepaalde code niet of niet volledig wordt toegepast:

Het bestuur acht risicobewustzijn vanzelfsprekend, maar vindt mede gezien aard en omvang van het fonds een integrale risicoanalyse per 4 jaar afdoende. Indien zich tussentijds grote wijzigingen voordoen zal het bestuur alsdan een risico inventarisatie uitvoeren. (code 23)

Het bestuur onderkent het belang van begrijpelijke en effectieve communicatie en heeft hiervoor continu aandacht. Gezien de toegankelijkheid van de bestuursleden binnen de onderneming is er sprake van voortdurende feedback, waardoor een 3 jaarlijkse meting niet nodig wordt geacht (code 26)

Het bestuur kent een generieke profielschets voor alle bestuursleden en maakt geen onderscheid in geschiktheid tussen bestuursleden. Derhalve zal geen specifieke profielschets voor iedere bestuursfunctie opgesteld worden. (code 49)

Het bestuur heeft in 2013 reeds besloten om het eigen functioneren 2 jaarlijks te evalueren. Gezien de grootte en aard van het fonds wordt deze frequentie afdoende geacht. Het betrekken van een derde partij is in beginsel niet aan de orde, maar zou per keer overwogen kunnen worden. (code 51)

Het bestuur vindt het niet nodig om beperkingen op te leggen voor werkgeversvertegenwoordigers wat betreft de zittingstermijn en het aantal keren van herbenoeming omdat de groep medewerkers waaruit gekozen kan worden klein is. (code 60)

Het bestuur is voorstander van diversiteit en zal dit stimuleren door hier bijvoorbeeld in de profielschets van de bestuurder aandacht voor te hebben. Echter, gezien de grootte van het fonds zal het bestuur hiervoor geen concrete doelen opstellen (code 66).

Het bestuur zal participatie van vrouwen in de organen van het fonds stimuleren, maar dit niet geforceerd invoeren. (code 67)

Het bestuur zal de participatie van jongeren wel stimuleren middels bijvoorbeeld de profielschets, maar niet geforceerd invoeren. (code 68)

Beloning en tijdsbesteding

Het bestuur heeft besloten om de gepensioneerden vertegenwoordigers een vergoeding te doen toekomen per bestede dag. De hoogte van het bedrag ligt in lijn met de SER-vergoeding.

Vertegenwoordigers namens werkgever en werknemer is voldoende tijd en ruimte geboden om volwaardig te kunnen participeren in het bestuur.

Deskundigheid bevordering

Net zoals in 2013 is in 2014 op verschillende manieren invulling gegeven aan het bevorderen van de deskundigheid van het Bestuur. Tijdens bestuursvergaderingen is regelmatig tijd ingeruimd voor nadere verdieping in relevante onderwerpen, zoals de nieuwe fiscale wetgeving, het nieuwe toezichtskader en beleggingsonderwerpen zoals renteafdekking, de UFR, actief versus passief vermogensbeheer. Individuele bestuursleden hebben in 2014 vervolgoopleidingen gedaan op deskundigheidsniveau 2, om zo - in lijn met het expertiseplan - hun deskundigheid te verhogen.

Dwangsommen en boetes

Er zijn aan het pensioenfonds in 2014 geen dwangsommen of boetes opgelegd.

Recente en fondsspecifieke overlevingskansen

Het bestuur heeft besloten om bij het inschatten van de overlijdens- en overlevingskansen voortaan uit te gaan van de Prognosetafel AG2014. Daarmee zorgt het bestuur er voor steeds uit te gaan van de meest recente overlevingskansen. Om goed aan te kunnen sluiten bij de specifieke fondssituatie heeft het bestuur gebruik gemaakt van een postcode analyse. Dit is een breed geaccepteerde methode om de gehanteerde overlevingskansen goed te laten aansluiten bij de verzekerde populatie.

Bestuurssamenstelling

Conform het verkiezingsrooster diende de heer E. Rombouts, die de gepensioneerden vertegenwoordigde, af te treden. De heer Rombouts heeft er voor gekozen om zich niet herkiesbaar te stellen. De heer T. Verspaandonk, aftredend lid van het Verantwoordingsorgaan, heeft aangegeven zich verkiesbaar te stellen voor de vacante bestuursfunctie. Aangezien er geen andere kandidaten waren zal de heer Verspaandonk, na verkregen opleiding, voorgedragen worden voor benoeming bij DNB. In afwachting van deze procedure zal hij als toehoorder deelnemen aan de bestuursvergaderingen en zal de heer Rombouts tot het moment van benoeming van de heer Verspaandonk aanblijven als bestuurslid.

Samenstelling Verantwoordingsorgaan

De heer E. van den Heuvel heeft zich als 2e werknemersvertegenwoordiger kandidaat gesteld voor het Verantwoordingsorgaan. Aangezien er geen andere kandidaten waren is de heer Van den Heuvel automatisch benoemd. De heer Verspaandonk, vertegenwoordiger van de gepensioneerden, treedt in 2015 af.

Zijn vervanger, de heer C. de Vos, is begin 2015 verkozen als vertegenwoordiger van de gepensioneerden in het Verantwoordingsorgaan.

Toeslagverlening

De pensioenen van de actieve deelnemers middelloonregeling zijn in 2014 verhoogd met 1,1% en in 2015 met 1,3%. Het betreft hier de onvoorwaardelijke reglementaire verhoging. De pensioenen van de inactieven (slapers en pensioentrekkenden) zijn in 2014 aangepast met 1% en in 2015 met 0,4%. Het betreft hier nog niet een volledige aanpassing aan de prijsontwikkeling omdat de dekkingsgraad dit nog niet toelaat. Immers, de vereiste dekkingsgraad waarbij het fonds weer volledig over zijn buffers beschikt is nog niet bereikt.

Toekomstige ontwikkelingen

Het nieuwe financieel toetsingskader (FTK) is van kracht per 1 januari 2015. Deze nieuwe wettelijke bepalingen zorgen voor een stabielere ontwikkeling van de dekkingsgraad, die door middeling minder afhankelijk wordt van een enkel moment. Bovendien zullen fondsen eerder, maar ook gelijkmatiger verdeeld in de tijd de pensioenen kunnen korten indien nodig. Daarmee zullen de effecten op de koopkracht minder schoksgewijs optreden.

Naar verwachting bereiken de werkgever en de ondernemingsraad in 2015 overeenstemming over de inhoud van de nieuwe pensioenregeling. Het bestuur zal als het moment daar is hiervan kennis nemen, en de nieuwe afspraken beoordelen. Waar nodig kunnen eventueel aanpassingen in het bestuursbeleid doorgevoerd worden, indien de nieuwe pensioenregeling daartoe aanleiding geeft.

Ondertussen gaat de landelijke discussie over het toekomstige pensioenstelsel onverminderd door. Het bestuur zal deze ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Ontwikkeling financiële positie

Dekkingsgraad

In 2014 daalde de dekkingsgraad van 114,7% tot 110,6%. Deze daling werd, ondanks de goede beleggingsresultaten, hoofdzakelijk veroorzaakt door de forse stijging van de verplichtingen. De dekkingsgraad per einde 2014 is gebaseerd op het gemiddelde interestniveau over de laatste 3 maanden en gebaseerd op de UFR (na 20 jaar in plaats van marktwerking), zoals door DNB opgedragen vanwege de uitzonderlijke marktomstandigheden. Als de dekkingsgraad gebaseerd zou zijn op het interestniveau in de markt per 31/12/14 (in plaats van op het 3 maandengemiddelde en UFR) zou de dekkingsgraad ongeveer 100% zijn geweest.

Solvabiliteit en herstelplan

Het pensioenfonds is sinds juli 2008 onder de vereiste dekkingsgraad. Aan het eind van 2014 was de vereiste dekkingsgraad 118,0% (gebaseerd op de strategische beleggingsportefeuille). Omdat we boven de vereiste minimum dekkingsgraad van 104,2% zitten, is het fonds niet langer in dekkingstekort. Met een dekkingsgraad van 110,6% aan het

eind van 2014 was de solvabiliteit van het pensioenfonds echter nog niet op het gewenste niveau. Dit zou voor 2014 bij 118,0% zijn. Door de strengere eisen vanaf 2015 zal dit niveau nog wat hoger liggen, bij ongeveer 123% voor ons fonds. Het hersteltraject zal vanaf 2015 ook anders zijn, vanwege de gewijzigde wetgeving op dit onderdeel.

Beleggingen

Het fondsrendement

In 2014 behaalde het fonds een totaal rendement van 19,4% (8,0% in 2013). Dit rendement lag

0,7% onder de benchmark (in 2013 0,1% onder de benchmark). De obligatieportefeuille realiseerde een rendement van 23,6%, de aandelenportefeuille realiseerde 16,4% en op onroerend goed was het resultaat -3,0%. Als gevolg hiervan was het totale beleggingsinkomen € 190,7m, een stijging van € 34,4m in vergelijking met 2013 .

De beleggingsportefeuille

Het pensioenfonds geeft inhoud aan maatschappelijk verantwoord beleggen door zich te onthouden van, of niet mee te werken aan een beleggingstransactie die:

- verboden is, bijvoorbeeld op grond van internationaal recht;
- in onmiddellijk verband staat met een schending van mensenrechten en/of de fundamentele vrijheden.

Per 31 december 2014 bedroegen de beleggingen € 191m, een toename van € 34m tegenover het voorgaande jaar. Hiervan was 45,5% belegd in aandelen, 44,8% in obligaties en 1,2% in onroerend goed (per jaareinde 2013 was dit respectievelijk 52%, 46% en 2%). De overige beleggingen, zoals liquide middelen, bedroegen 8,5%.

De afdekking van het renterisico in 2014 is gehandhaafd op 50%. Het pensioenfonds dekt het renterisico af op marktwaarde, niet op UFR-basis. Om het valutarisico te beperken, dekt het pensioenfonds binnen de aandelenportefeuille de dollar grotendeels af.

Uitvoerings- en vermogensbeheerkosten

De uitvoeringskosten bedroegen in 2014 € 359k (in 2013 € 367k), waarvan grootste deel veroorzaakt wordt door pensioenadministratiekosten, zijnde € 138k en adviseurskosten (adviserend actuaris en investment consultant) € 205k. Dit is € 496 per deelnemer (excl. aantal gewezen deelnemers; ondanks dat daar wel kosten aan verbonden zijn, maar die zijn substantieel lager). De kosten kunnen sterk fluctueren afhankelijk van de in dat jaar uitgevoerde activiteiten

De vermogensbeheerkosten bedroegen in 2014 € 731k (inclusief € 192k transactiekosten en op basis van look through; dus inclusief de kosten binnen de beleggingsfondsen), in 2013

bedroegen deze kosten € 568k (inclusief € 108k transactiekosten). De helft van de stijging wordt veroorzaakt door de transactiekosten.

De vermogensbeheerkosten zijn in totaal 0,43% (inclusief transactiekosten) van het gemiddeld belegd vermogen (en 0,32% exclusief transactiekosten). Dit percentage is sterk afhankelijk van het beleggingsbeleid en beleggingsmix.

Actuariële analyse

Voorziening pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen namen toe met ruim € 34m in 2014 tot € 171m.

De rentetermijnstructuur ultimo 2014 kwam voor de verplichtingen van het Pensioenfonds overeen met een gemiddelde rente van afgerond 1,9%. De gemiddelde rente die overeenstemt met de rentetermijnstructuur gepubliceerd door DNB daalde van 2,8% naar 1,9% en de gemiddelde looptijd steeg van 17,2 jaar tot 18,4 jaar.

Resultaat naar oorzaak

De technische actuariële analyse van de resultaten voor boekjaar 2014 is opgenomen in de tabel hieronder. Wij wijzen erop dat deze technische classificatie verschilt van de jaarrekening. Verdere details zijn beschikbaar in het actuariële rapport 2014.

Actuariële Analyse van het resultaat	2014	2013
Beleggingsrendement (inclusief wijziging pensioenverplichtingen door rentewijziging)	175	15.340
Ontvangen premies	-/- 1.554	-/- 196
Saldo van waardeoverdrachten	-/- 55	-/- 141
Kostendeckking t.o.v. werkelijke kosten (exclusief beleggingskosten)	53	36
Werkelijke pensioenuitkeringen verminderd met verwachte pensioenuitkeringen	-/- 84	-/- 21
resultaat op sterfte, en arbeidsongeschiktheid	-/- 458	1.275
Toeslagverlening	-/- 358	-/- 750
Andere (incidentele) veranderingen in technische voorzieningen	235	1.575
Andere oorzaken	120	109
Totaal resultaat	-/- 1.926	17.227

Premie- en indexatiebeleid

Premie

De kostendekkende premie volgens FTK bedroeg € 7,0m (vorig jaar € 7,9m). De gedempte kostendekkende premie volgens FTK bedroeg € 4,6m (vorig jaar € 5,4m).

Indexatie

Omdat het korte termijnherstelplan niet meer van toepassing was, is er op 1 januari 2014 volledige indexering verleend aan de deelnemers van de middelloonpensioenregeling, zijnde 1,1%. Ook is er een gedeeltelijke indexering toegekend, conform de indexatiestafel, aan de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers van 1,0%. Begin januari 2015 bedroegen deze percentages respectievelijk 1,3% en 0,4%.

Recente en fondsspecifiek overlevingskansen

Het fonds hanteert de meest recente AG-prognosetafel, en heeft deze gecorrigeerd middels de postcode analyse voor fondsspecifieke eigenschappen.

Herverzekeringsbeleid

Het fonds heeft sinds 1 januari 2013 een volledig verzekerd contract bij SCOR om overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico's af te dekken, tot 31 december 2015. Tevens is het door de deelnemers vrijwillig af te sluiten ANW hiaat daar verzekerd.

Oordeel van de externe actuaris over de financiële positie

Als gevolg van de onvoldoende vermogenspositie van het fonds is de mening van de certificerend actuaris dat de financiële positie van het fonds niet voldoende is.

Risicobeheer

De activiteiten van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland gaan gepaard met financiële risico's, deze hebben de volledige aandacht van het bestuur. De risico's kunnen opgesplitst worden in de volgende drie categorieën:

- Kostenresultaat;
- Verzekeringstechnisch resultaat;
- Beleggingsresultaat.

Het kostenresultaat betreft het verschil tussen de kostendekking vanuit de premie en de voorziening voor pensioenverplichtingen, en de werkelijke kosten van het pensioenfonds. Het kostenresultaat wordt in detail geanalyseerd in de toelichting.

Het verzekeringstechnisch resultaat is het verschil in levensverwachting, partnerkeuze, sterfte, invaliditeit enz. in vergelijking met de uitgangspunten. De prudentiële uitgangspunten die gekozen werden bij het bepalen van de voorzieningen voor de pensioenverplichtingen worden verklaard in de toelichting bij dit item. Er wordt steeds uitgegaan van de meest recent verwachte sterftetrend. Voor invaliditeit- en sterfterisico is een verzekeringspolis afgesloten bij SCOR.

De technische resultaten worden verder uitgelegd in de toelichting bij de balans en de staat van baten en lasten. De actuaris toetst, met gebruik van statistische methodes, of de fondsmiddelen voldoen op basis van de uitgangspunten. De opinie van de actuaris is opgenomen in de overige informatie.

Het volgende is van toepassing op de beleggingsresultaten.

Toezicht op risico's

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland heeft zijn beleggingsbeheer uitbesteed aan ING Asset Management B.V. (inmiddels Nationale-Nederlanden Investments Partners (NN IP) genaamd). Er werd met dit bedrijf een vermogensbeheercontract afgesloten, dat de beleggingsrichtlijnen omvat. Deze beleggingsrichtlijnen zijn een gedetailleerde en specifieke vastlegging van de richtlijnen waarnaar in deze sectie verwezen wordt. De vermogensbeheerder gebruikt zijn risicobeheersysteem om toe te zien op de beleggingsportefeuille om ervoor te zorgen dat deze blijft voldoen aan de beoogde richtlijnen.

Om vast te stellen of de overeengekomen beleggingsrichtlijnen gevolgd worden, gebruikt het bestuur de rapporten van de vermogensbeheerder. Het bestuur houdt ook toezicht op het voldoen aan de wetgeving en reguleringen. Om toezicht te houden op de vermogensbeheerder gebruikt het bestuur een driemaandelijks dashboard en "one pagers" over de beleggingsfondsen en maakt gebruik van de diensten van een investment consultant.

Het beleggingsrisico bestaat hoofdzakelijk uit risico op aandelen (koersrisico), renterisico, kredietrisico en valutarisico. Het door het bestuur gevolgde beleid betreffende deze risico's wordt hieronder verder toegelicht.

Risico op aandelen (koers- of prijsrisico)

De waarde van de beleggingen varieert door de bewegingen in de koersen van de producten waarin belegd wordt. Dit risico is hoger als de spreiding van de beleggingen over diverse markten beperkt is.

Dit risico kan hoger zijn als gebruik wordt gemaakt van geschreven optieposities, als geleend geld wordt belegd, of als verhandelbare effecten die het fonds niet bezit worden verkocht (short positie aangaan).

Om het risico te verlagen is de aandelenportefeuille gespreid over verschillende landen en sectoren.

Tevens is het risico verlaagd doordat er niet met geleend geld wordt belegd, worden er geen verhandelbare effecten verkocht die het fonds niet bezit (short selling) en wordt geen gebruik gemaakt van opties.

De samenstelling van de beleggingsportefeuille is opgenomen in de toelichting van de balans.

Renterisico

Het verschil tussen de waarde van de beleggingen in vastrentende waarden en de waarde van de pensioenverplichtingen kan variëren als gevolg van veranderingen in de markttrente. Bij een rentedaling (cq rentestijging) stijgen (cq dalen) de pensioenverplichtingen harder dan de waarde van de vastrentende waarden, dit leidt tot een daling (cq stijging) van de dekkingsgraad.

Het verschil wordt veroorzaakt doordat de looptijd van de vastrentende waarden afwijkt van de looptijd van de pensioenverplichtingen.

Het renterisico van de portefeuille wordt in verband hiermee beheerd, via het dynamische renteafdekkingsbeleid. Dit houdt in dat als de rente laag staat er minder renterisico wordt afgedekt (variërend tussen 50 en 80% afdekking van het risico). Per 31 december 2014 wordt strategisch 50% afgedekt (op marktwaarde), daardoor is de rente-impact op de pensioenverplichtingen (op marktwaarde) twee keer zo groot als rente-impact op de waarde van de vastrentende waarden.

Kredietrisico

Dit risico wordt ook wel debiteurenrisico genoemd. De waarde van beleggingen in vastrentende waarden wordt beïnvloed door de ontwikkeling van de kredietwaardigheid van de instellingen die de effecten uitgeven. Dit wordt in het bijzonder bepaald door hoe de beleggers de waarschijnlijkheid inschatten dat de debiteur op tijd aan de rente- en terugbetalingsverplichtingen kan voldoen.

Om het kredietrisico te beperken zal het fonds de risico's zoveel mogelijk spreiden en proberen te beperken. Het fonds zal dit doen t.a.v de geografische verspreiding, de

uitsplitsing over verschillende categorieën debiteuren, de minimale kwaliteit van de debiteur ('rating') en beperkingen op de grootte van de belegging per debiteur. Zie verder specificatie in de toelichting.

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiële derivaten voor het verminderen van het rente- en valutarisico. Het pensioenfonds maakt alleen gebruik van de derivaten om risico's af te dekken en niet om nieuwe exposures aan te gaan. Echter door het gebruik van derivaten loopt het pensioenfonds met name een kredietrisico. Voor de valuta- en renteswaps zijn contracten gesloten waarin onder andere afspraken vastliggen over het verstrekken van onderpand om het kredietrisico te ondervangen, tevens monitort het fonds de derivatenrisico's middels het "dashboard".

Valutarisico

De waarde van beleggingen in aandelen en vastrentende waarden wordt ook beïnvloed door de ontwikkelingen van de valuta's waarin de verschillende beleggingen aangehouden worden. Omdat het bestuur meent dat het valutaresultaat op lange termijn niet tot extra rendement leidt, maar alleen tot extra volatiliteit leidt, wil het bestuur dit risico verlagen.

Om het valutarisico te beperken worden alleen vastrentende waarden en waarden met variabele rente die in euro aangeduid zijn in de portefeuille opgenomen. Grotere vreemde valutaposities m.u.v. dollar (voor zover niet veroorzaakt worden door de onderliggende waarden) worden zoveel mogelijk vermeden. Voor de aandelen is de dollar grotendeels afgedekt. In de toelichting wordt vermeld in welke valuta de verschillende beleggingen worden aangehouden.

Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn financiële verplichtingen kan voldoen. Daarom beoordeelt het pensioenfonds de kasstroompositie om het liquiditeitsrisico te minimaliseren. Het bestuur verwacht dat het fonds tijdens de volgende jaren een positieve kasstroom zal hebben. Tevens is het liquiditeitsrisico erg klein omdat vrijwel alle beleggingen op korte termijn tegen de actuele waarde te gelde gemaakt kunnen worden.

Inflatierisico

Dit is het risico dat het pensioenfonds onvoldoende in staat is om de (toenemende) pensioenverplichtingen als gevolg van inflatie te financieren. Het fonds houdt rekening met de inflatieverwachtingen en zal indien nodig aanvullende beleggingsproducten aanschaffen om het inflatierisico te beperken.

Concentratierisico

De activa van het pensioenfonds zijn divers, wat het concentratierisico verlaagd heeft. Het pensioenfonds belegt in verschillende types activa, in verschillende marktsectoren en in

verschillende geografische gebieden. De verplichtingen zijn ook niet geconcentreerd; de deelnemers zijn goed verspreid over de leeftijden.

Naast bovenstaande financiële risico's heeft het fonds ook te maken met niet financiële risico's zijnde;

- omgevingsrisico
- operationeel risico

Onder omgevingsrisico's vallen veranderingen op economisch, politiek en maatschappelijk gebied. Ook het wegvallen van de sponsor, zijnde Lloyd's Register, valt hieronder. Met de sponsor is een uitvoeringsovereenkomst afgesloten waarin afspraken staan aangaande premiebetalingen. Het fonds probeert zo goed mogelijk voor te bereiden op politieke risico's; zoals late wetswijzigingen.

Onder operationele risico's vallen uitbestedingsrisico's, IT risico's en juridische risico's.

Het pensioenfonds heeft de volgende activiteiten uitbesteed:

- De financiële administratie van het fonds is uitbesteed aan Lloyd's Register EMEA.
- De administratie van de pensioenuitkeringen en -aanspraken en de actuariële adviezen zijn uitbesteed aan Aon Hewitt.
- Het beleggingsadvies is uitbesteed aan een vermogensbeheerder, ING Investment Management.

De risico's verbonden met de uitbestede activiteiten zijn gedocumenteerd. Er zijn procedures en maatregelen die kunnen verhinderen dat deze risico's optreden. Voor elke uitbestede activiteit is een tabel beschikbaar waarin de risicoanalyse en de risicobeheermaatregelen, die het bestuur in overleg met de dienstverleners genomen heeft, wordt beschreven.

Het bestuur geeft de voorkeur aan ISAE3402-gecertificeerde dienstverleners. Als dit niet mogelijk is, moet de dienstverlener in elk geval:

- interne procedures hebben die de juistheid en tijdigheid van de uit te voeren activiteiten garanderen;
- richtlijnen hebben die de vertrouwelijke behandeling van de gegevens van het fonds en de integriteit van de werknemers van de dienstverlener garanderen.

In principe zijn de risicobeheerprocedures en -maatregelen (voor bestaande en nieuwe uitbestedingen) geldig voor de duur van de overeenkomst. Het bestuur verifieert eenmaal per jaar, maar ook zodra het kiezen van een nieuwe dienstverlener overwogen wordt, het geheel van risico's, procedures en maatregelen. Er wordt gezorgd voor een correcte registratie van incidenten en ervaringen.

Alle dienstverleners moeten ten minste elk kwartaal aan het bestuur rapporteren. Deze rapporten worden door het bestuur besproken en er wordt getracht met alle geïdentificeerde

risico's, die van invloed kunnen zijn, rekening te houden, en er wordt gepast gereageerd op mogelijke ontwikkelingen. Samenhangend met de audit van het financiële verslag controleert en beoordeelt de externe accountant eenmaal per jaar de procedures en maatregelen voor risicobeheer en preventie. De certificerend actuaaris audit jaarlijks de actuariële principes voor de voorzieningen van het fonds.

Het ongehinderd functioneren van automatisering is belangrijk voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en heeft voortdurend aandacht van het bestuur bij alle uitbestede partijen. Wat betreft de operationele rol van de administrateur moet opgemerkt worden dat van alle, bij de administrateur aanwezige, elektronische bestanden een volledige back-up over maximaal de vorige zeven dagen op een afzonderlijke locatie opgeslagen wordt.

Het juridisch risico wordt beheerst door het stellen van deskundigheidseisen en middels het toetsten van juridische documenten door (externe) deskundigen.

Rotterdam, 22 juni 2015

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland

A.W.M. Holthuis

F.N. Spronk

W. den Dekker

R.A.P. Halkes

E. Rombouts

4 Verslag van het Verantwoordingsorgaan.

Het Verantwoordingsorgaan van het Lloyd's Register Pensioenfonds Nederland kwam op 11 mei 2015 bijeen met het Bestuur van het Pensioenfonds ter bespreking en beoordeling van het gevoerde beleid over het jaar 2014. De VO was in haar nieuwe samenstelling voltallig aanwezig, te weten Paul Graaf, Eize van den Heuvel, Charles de Vos en Henk Ricke. Bij deze bijeenkomst was ook aanwezig Thomas Verspaandonk, over het jaar 2014 vertegenwoordiger van de gepensioneerden in het VO, nu aspirant lid van het Bestuur. Voorafgaand aan deze vergadering ontving het Verantwoordingsorgaan de agenda van de bijeenkomst op 11 mei 2015 en het concept Jaarverslag 2014. In dit concept waren ten tijde van het overleg nog geen actuele cijfers over 2014 opgenomen. Deze werden via e-mail op 16 juni 2015 bekend gesteld aan de VO leden. Tijdens de vergadering gaf het Bestuur toelichting op o.a. de volgende onderwerpen:

1. Het overzicht van de kerncijfers 2014
2. Het bestuursverslag 2014 met daarbij specifiek aandacht voor:
 - a. De diverse wettelijke veranderingen rond fiscale beperkingen en de inrichting van de bestuurlijke organisatie van pensioenfondsen
 - b. De uitbestedingen en inrichting van beleggingen en de keuze voor een andere aanbieder per 2015
 - c. De aanpassingen van het pensioenreglement en de uitvoeringsovereenkomst
 - d. De ontwikkelingen m.b.t. governance, en m.n. de motivatie van het Bestuur om in 8 gevallen van de in totaal 83 aanbevelingen uit de Code Pensioenfondsen af te wijken
 - e. De daling van de dekkingsgraad in 2014 en de beperkingen die dit heeft voor de indexatie van de pensioenen voor de inactieven
 - f. De toelichting op de diverse risico's zoals b.v. renterisico
 - g. De Jaarrekening 2014

Gebaseerd op bovenvermelde gegevens en de discussie met het Bestuur daarover komt het Verantwoordingsorgaan tot de conclusie dat het Bestuur van het Pensioenfonds de belangen van de deelnemers zorgvuldig afweegt en geen onverantwoordelijke besluiten heeft genomen. Het Verantwoordingsorgaan heeft dan ook geconcludeerd dat het Bestuur de principes van het Pensioen Fonds Reglement goed in acht neemt.

Aansluitend aan bovengenoemde uiteenzettingen is kennis genomen van de presentatie van Aon Hewitt "Doelstellingen en beleidsuitgangspunten Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland" d.d. 11 mei 2015 met als aandachtspunt de risico's/ onzekerheden m.b.t. de pensioenresultaten op termijn.

Rotterdam, 19 juni 2015.

P.T. Graaf, E. van den Heuvel, T. Verspaandonk, C. de Vos, H. Ricke
Leden Verantwoordingsorgaan.

Commentaar bestuur

Het bestuur heeft kennisgenomen van het verslag van het verantwoordingsorgaan en heeft geen verder commentaar.

Jaarrekening 2014

5 Balans per 31 december 2014

(na winstbestemming)

A c t i v a

(€x 1.000)

	2014	2013
	<u> </u>	<u> </u>
Beleggingen (1)	184.507	153.943
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)	205	109
Vorderingen en overlopende activa (3)	477	45
Liquide middelen (4)	6.659	2.211
Totaal activa	<u>191.848</u>	<u>156.308</u>

P a s s i v a

	2014	2013
	<u> </u>	<u> </u>
Stichtingskapitaal en reserves (5)	17.910	19.982
Technische voorzieningen (6)	170.735	135.843
Overige schulden en overlopende passiva (7)	3.203	483
Totaal passiva	<u>191.848</u>	<u>156.308</u>

6 Staat van baten en lasten over 2014

(€ x 1.000)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Baten		
Beleggingsopbrengsten (8);		
- aandelen	6.752	13.489
- obligaties	23.895	(1.903)
- vastgoed	40	(159)
- liquide middelen	(1)	-
- kosten	(373)	(342)
	<u>30.313</u>	<u>11.085</u>
Bijdragen werkgever en werknemers (9)	4.798	6.796
Saldo van overdracht van rechten (10)	1.813	1.116
Uitkeringen uit herverzekering (11)	388	1.378
Totaal baten	<u>37.312</u>	<u>20.375</u>
Lasten		
Pensioenuitkeringen (12)	3.962	4.003
Mutatie technische voorzieningen (13)		
- pensioenopbouw	5.567	6.252
- wijziging actuariële uitgangspunten	290	(1.575)
- rentetoevoeging	528	493
- onttrekking voor uitkeringen	(3.878)	(3.982)
- wijziging rentetermijnstructuur	29.610	(4.747)
- toeslagverlening	358	750
- saldo van waardeoverdrachten	1.868	1.257
- resultaat sterfte en arbeidsongeschiktheid	447	138
- overige mutaties in technische voorzieningen	102	9
	<u>34.892</u>	<u>(1.405)</u>
Pensioenuitvoeringskosten (14)	359	367
Premie herverzekering (15)	267	292
Overige baten en lasten (16)	(96)	(109)
Totaal lasten	<u>39.384</u>	<u>3.148</u>
Saldo van baten en lasten	<u>(2.072)</u>	<u>17.227</u>
Resultaatsbestemming		
Verhoging of (Vermindering) van de andere reserves	<u>(2.072)</u>	<u>17.227</u>

7 Kasstroomoverzicht over 2014

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

(€ x 1.000)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	6.152	7.605
Ontvangen waardeoverdrachten	2.327	1.189
Ontvangen uitkeringen herverzekering		1.378
Betaalde pensioenuitkeringen	(3.979)	(4.012)
Betaalde waardeoverdrachten	(514)	(73)
Betaalde premie herverzekering	(307)	(301)
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	(390)	(383)
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	<u>3.289</u>	<u>5.403</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Verkopen beleggingen	34.053	9.700
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	(3.873)	1.193
Aankopen beleggingen	(29.395)	(17.450)
Betaalde kosten van vermogensbeheer	374	327
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	<u>1.159</u>	<u>(6.230)</u>
Mutatie liquide middelen	<u>4.448</u>	<u>(827)</u>
Liquide middelen per 1 januari	2.211	3.038
Liquide middelen per 31 december	<u>6.659</u>	<u>2.211</u>
Toename / (afname) liquide middelen	<u>4.448</u>	<u>(827)</u>

8 Grondslagen voor de financiële verslaggeving

Algemene Grondslagen

Het jaarverslag van de Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland werd opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek.

Tenzij anders vermeld zijn de bedragen en de toelichtingen uitgedrukt in duizenden euro's.

Activa en passiva

Algemene principes

Tenzij anders vermeld zijn alle activa en passiva opgenomen tegen marktwaarde.

Schattingen en aannames

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva, en van baten en lasten.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Opname van een actief of passief

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Salderen

Een financieel actief en een financieel passief worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingswijziging

In 2014 heeft het Actuarieel Genootschap de nieuwe prognosetafel AG2014 gepubliceerd en het bestuur heeft besloten om deze prognosetafel te gebruiken voor de bepaling van de technische voorziening per ultimo 2014.

In 2014 heeft het bestuur besloten een bedrag van 400 op te nemen als extra kostenvoorziening.

Beleggingen

Beleggingen worden gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor beleggingen in ING fondsen betekent dit dat de nettovermogenswaarde per deelneming gebruikt wordt als basis voor de waarde van de marktwaarde.

Voor derivaten wordt de reële waarde van de valutatermijntransacties bepaald op basis van de ultimo verslagperiode geldende marktnotering voor de resterende looptijd, Gerealiseerde en ongerealiseerde winsten en verliezen zijn opgenomen in de staat van baten en lasten.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Vanaf 1 januari 2013 is het arbeidsongeschiktheids- en sterfterisico van deelnemers volledig verzekerd door SCOR voor een periode van 3 jaar. Dit is inclusief een dekking voor het uitlooprisico.

Het herverzekeringsdeel betreft de voorziening voor zieke deelnemers die gewaardeerd is op tweemaal de risicopremie.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn opgenomen tegen nominale waarde na aftrek van een voorziening voor oninbare vorderingen.

Overige activa

De liquide middelen zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Technische voorziening

De technische voorziening bestaat uit de voorziening voor pensioenverplichtingen en de overige technische voorziening.

Voorziening voor pensioenverplichtingen

De voorziening voor pensioenverplichtingen is berekend tegen de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De voorziening voor pensioenverplichtingen wordt berekend als de contante waarde van de beste inschatting van de toekomstige kasstromen in relatie tot verworven nominale pensioenen.

De berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd op de toepasbare regels op balansdatum, en opgebouwd pensioen over verstreken diensttijd. Het bestuur beslist jaarlijks of een indexering van pensioen wordt toegekend. Alle bestaande indexeringsbeslissingen (inclusief indexeringsbeslissingen na balansdatum als ex ante voorwaarden van toepassing zijn) zijn opgenomen in de berekening. Er is geen rekening gehouden met verdere toekomstige salarisverhogingen.

De voorziening is gebaseerd op de volgende actuariële principes:

Rente:	Rentecurve op jaareinde 2014 zoals door DNB gepubliceerd. .
Sterfte:	Als basis wordt de Prognosetafel AG2014 gehanteerd (in 2013 AG2012-2062). Deze tafel neemt een te verwachten ontwikkeling in toekomstig sterfterisico in aanmerking. Bij het bepalen van de correctiefactoren is uitgegaan van een model van Aon Hewitt, dat uitgaat van postcode-analyse, waarbij deelnemers op grond van hun postcode zijn ingedeeld in verschillende sociaal-economische groepen.
Partners:	Leeftijdafhankelijke partnerfrequenties zijn bepaald obv CBS data.
Leeftijdsverschil:	Het leeftijdsverschil is gesteld op drie jaar (man ouder dan vrouw).

Wezenpensioen:	Voor de dekking van het nog niet uitgekeerde wezenpensioen wordt de voorziening voor partnerpensioen voor actieve deelnemers en gewezen deelnemers met 2,5% verhoogd.
Arbeidsongeschikten:	De voorziening bevat een bedrag ter grootte van de som van de contante waarde van de nog te verrichten uitkeringen voor het arbeidsongeschiktheidspensioen tot de pensioendatum. Er wordt geen rekening gehouden met revalidatie.
Uitkeringen:	Er wordt aangenomen dat de uitkeringen continue betaalbaar zijn.
Kosten:	De voorziening voor pensioenverplichtingen omvat een voorziening voor toekomstige kosten van 2% van de totale voorziening, aangevuld met een voorziening voor liquidatiekosten van 400. Deze extra kostenvoorziening is nodig om kosten in de periode tussen het opzeggen van de uitvoeringsovereenkomst en de liquidatie van het fonds te kunnen dragen.

Overige technische voorziening

Vanaf 1 januari 2013 is het arbeidsongeschiktheids- en sterfterisico van deelnemers volledig verzekerd door SCOR voor een periode van 3 jaar. Dit is inclusief een dekking voor het uitlooprisko.

Het herverzekeringsdeel betreft de voorziening voor zieke deelnemers die gewaardeerd is op twee maal de risicopremie.

Staat van baten en lasten

Algemeen

De baten en lasten worden zoveel mogelijk toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder directe beleggingsopbrengsten worden opgenomen; bij vastrentende waarde de rente-inkomsten na aftrek van de kosten; bij aandelen en onroerend goed de bruto dividenden na aftrek van de kosten. De rente van andere activa en passiva is opgenomen o.b.v. nominale waarde. In de directe beleggingsopbrengsten worden gesaldeerd; de rentekosten van leningen, debetsaldi van lopende rekeningen bij banken, en rente betaald en ontvangen voor transfers van opgebouwde uitkeringen.

Indirecte beleggingsopbrengsten

De volgende resultaten worden opgenomen in de indirecte beleggingsopbrengsten:

- Gerealiseerde valuta- en koersresultaten in het geval van de verkoop van aandelen, leningen en obligaties.
- Gerealiseerde valuta- en koersresultaten in het geval de terugbetaling van leningen, obligaties en deposito's.
- Ongerealiseerde valuta- en koersresultaten in verband met aandelen, leningen, obligaties en deposito's

Kasstroomoverzicht

Het kasstroom overzicht is opgesteld volgens de directe methode. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenuitvoeringsactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

9 Toelichting jaarrekening

Beleggingen (1)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Vastgoed	2.120	2.486
Aandelen	87.361	79.308
Derivaten	(1.411)	717
Obligaties	95.026	71.432
	<u>183.096*</u>	<u>153.943</u>

De beleggingsmutaties waren de volgende:

	<u>Vastgoed</u>	<u>Aandelen</u>	<u>Derivaten</u>	<u>Obligaties</u>	<u>Totaal</u>
Balans per 1/1/ 2013	2.898	64.167	232	69.336	136.633
Investeringsen	-	10.426	2.906	8.994	22.326
Desinvesteringen	(203)	(5.501)	(4.055)	(3.817)	(13.576)
Waardeverschillen	(209)	10.216	1.634	(3.081)	8.560
Balans per 31/12/2013	<u>2.486</u>	<u>79.308</u>	<u>717</u>	<u>71.432</u>	<u>153.943</u>
Investeringsen	-	11.990	5.105	20.558	37.653
Desinvesteringen	(341)	(14.148)	(1.007)	(18.768)	(34.264)
Waardeverschillen	(25)	10.211	(6.226)	21.804	25.764
Balans per 31/12/2014	<u>2.120</u>	<u>87.361</u>	<u>(1.411)*</u>	<u>95.026</u>	<u>183.096*</u>

* Een passiva betreffende de reële waarde van de dollar swap positie (zie 31/12/2014) staat in de balans onder overige schulden en overlopende passiva gepresenteerd.

De investeringen (met uitzondering van vastgoed) betreffen investeringen in ING fondsen. Deze fondsen zijn belegd in beursgenoteerde aandelen en obligaties. De obligaties zijn hoofdzakelijk belegd in fondsen met lange looptijd om de renterisico's te beperken via renteswaps binnen deze fondsen. De vastgoedbelegging betreft een investering bij CBRE in een beleggingsfonds, en is gewaardeerd op de intrinsieke waarde.

Het fonds belegt niet in premiebijdragende ondernemingen.

Er is geen sprake van security lending.

De post derivaten betreft de afdekking van het valutarisico m.b.t. de beleggingen in aandelen in US \$.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)

De uitsplitsing van herverzekeringsdeel technische voorzieningen is als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Te vorderen op verzekeringsmaatschappij	<u>205</u>	<u>109</u>

Vorderingen en overlopende activa (3)

De uitsplitsing van de vorderingen en overlopende activa is als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Overlopende activa	<u>477</u>	<u>45</u>
Balans per 31 december	<u>477</u>	<u>45</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Liquide middelen (4)

De liquide middelen van het fonds betreffen de saldi van de bankrekeningen welke geheel ter vrije beschikking van het fonds staan.

Stichtingskapitaal en reserves (5)

De uitsplitsing van het stichtingskapitaal en reserves is als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Andere reserve	<u>17.910</u>	<u>19.982</u>

De mutaties in de andere reserve waren als volgt:

Balans per 1 januari	19.982	2.755
Resultaat boekjaar	(2.072)	17.227
Balans per 31 december	<u>17.910</u>	<u>19.982</u>

Solvabiliteit

(€x 1.000)

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Minimum vereist eigen vermogen	7.077	5.661
Vereist eigen vermogen	30.678	27.357

Het minimum vereist eigen vermogen is een voorziening voor algemene risico's. De minimaal vereiste dekkingsgraad is 104,1%.

Het vereist eigen vermogen wordt zo bepaald dat het pensioenfonds met een zekerheid van 97,5% kan voorkomen om binnen een jaar minder vermogen te hebben dan de technische voorziening voor pensioenverplichtingen. DNB heeft voor de berekening hiervan een standaardmodel ontwikkeld, waarbij voornamelijk wordt rekening gehouden met beleggingsrisico's. De vereiste dekkingsgraad per 31 december 2014 bedraagt 118,0% (per 31 december 2013 120,1%).

Omdat de werkelijke dekkingsgraad per 31 december 2014 110,5% wordt de financiële positie van het pensioenfonds als niet voldoende beschreven. Het pensioenfonds zit onder de vereiste dekkingsgraad waardoor het lange termijn herstelplan nog van kracht is.

Technische voorzieningen (6)

De uitsplitsing van de technische voorzieningen is als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Voorziening voor pensioenverplichtingen	<u>170.735</u>	<u>135.843</u>

De mutaties in de voorzieningen voor pensioenverplichtingen waren als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Balans per 1 januari	135.843	137.248
Pensioenopbouw	5.567	6.252
Onttrekking voor uitkeringen	(3.878)	(3.982)
Toegevoegde rente	528	493
Balans van waardeoverdrachten	1.868	1257
Toeslagverlening	358	750
Wijziging in actuariële grondslagen	290	(1.575)
Wijziging in rentetermijnstructuur	29.610	(4.747)
Resultaat op sterfte en arbeidsongeschiktheid	447	138
Andere mutaties	102	9
Balans per 31 december	<u>170.735</u>	<u>135.843</u>

De aard van de voorzieningen voor pensioenverplichtingen is hoofdzakelijk lange termijn. De duration van de voorziening voor pensioenverplichtingen bedraagt 18,4 jaar per einde jaar (eind 2013 17,2 jaar)

	2014	2013
Actieven	86.734	66.045
Gepensioneerden	60.669	53.835
Slapers	19.391	13.085
Overigen	3.741	2.877
Balans per 31 december	<u>170.535</u>	<u>135.843</u>

Overige schulden en overlopende passiva (7)

De uitsplitsing van de overige schulden en overlopende passiva is als volgt:

	2014	2013
Te betalen loonbelasting	82	83
Te betalen aan werkgevers	1.588	253
Derivaten	1.411	-
Nog te betalen kosten	95	128
Overige schulden	27	19
	<u>3.203</u>	<u>483</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Beleggingsopbrengsten (8)

De beleggingsopbrengsten kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	2014				Totaal
	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	
Direct resultaat	63	2.293	1.771	-	4.127
Waardeveranderingen	(23)	10.685	22.124	(6.227)	26.559
Kosten vermogensbeheer	-	(232)	(130)	(11)	(373)
Totaal	40	12.746	23.765	(6.239)	30.313

	2013				Totaal
	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	
Direct resultaat	52	1.362	1.275	-	2.689
Waardeveranderingen	(210)	10.493	(3.178)	1.633	8.738
Kosten vermogensbeheer	-	(208)	(126)	(8)	(342)
Totaal	(158)	11.647	(2.029)	1.625	11.085

Bijdragen werkgever en werknemers (9)

De bijdragen van werkgever en werknemers kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	2014	2013
Pensioenbijdrage werkgever	3.504	5.594
Pensioenbijdragen werknemers	1.105	1.202
Bijdragen betaald door derden	-	
VPL bijdrage werkgever	135	
Feitelijke premie	4.744	6.796

De kostendekkende premie en gedempte kostendekkende premie overeenkomstig artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	Kostendekkende Premie		Gedempte Premie	
	2014	2013	2014	2013
Actuarieel benodigde premies	5.522	6.311	3.537	4.199
Kostenopslag	387	410	347	367
Solvabiliteitsopslag	1.133	1.223	725	813
Totaal	7.042	7.944	4.609	5.379

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Kostendeekkende premie	7.042	7.944
Gedempte kostendeekkende premie	4.609	5.379

De gedempte kostendeekkende premie is gebaseerd op een disconteringsvoet van 4,5%.

Saldo van overdracht van rechten (10)

Het saldo van overdracht van rechten kan als volgt uitgesplitst worden:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Overgenomen pensioenverplichtingen	2.327	1.189
Overgedragen pensioenverplichtingen	(514)	(73)
	<u>1.813</u>	<u>1.116</u>

Uitkeringen uit herverzekering (11)

De uitsplitsing van de uitkeringen uit herverzekering is als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
In verband met overlijden	<u>388</u>	<u>1.378</u>

Pensioenuitkeringen (12)

De pensioenuitkeringen kunnen als volgt uitgesplitst worden:

Ouderdomspensioen	2.791	2.891
Weduwe-/weduwnaars- en wezenpensioen	1.169	1.110
Arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	2	2
	<u>3.962</u>	<u>4.003</u>

Mutatie technische voorzieningen (13)

De mutaties in de balanspost technische voorzieningen kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Toename/(afname) in de voorziening voor pensioenverplichtingen (inclusief herverzekering)	34.892	(1.405)
(Afname)/toename in overige technische voorzieningen	-	-
	<u>34.892</u>	<u>(1.405)</u>

Pensioenuitvoeringskosten (14)

De uitvoeringskosten kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Beleggingskosten en prestatievergoeding	373	342
Adviseurskosten (beleggingsconsultant, actuaris, pensioenadministratie)	291	300
Auditkosten, verbonden aan het auditeren van het jaarverslag	23	23
Overige kosten (m.n. intern toezicht, toezichthouders, contributies en training)	45	44
	<u>732</u>	<u>709</u>
Beleggingskosten en prestatievergoeding toegerekend aan beleggingen	(373)	(342)
	<u>359</u>	<u>367</u>

De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten voor de externe accountant en de accountantsorganisatie, genoemd in artikel 1 eerste lid onder a en e van de Wet Toezicht Accountantsorganisatie, zijn als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Controle van de jaarrekening	23	23
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	-
Andere controleopdrachten	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-
	<u>23</u>	<u>23</u>

Premie herverzekering (15)

De uitsplitsing van de premie herverzekering is als volgt:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Premie herverzekering	267	292

Overige baten en lasten (16)

De overige baten en lasten kunnen als volgt uitgesplitst worden:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Dit betreft de mutatie in het herverzekeringsdeel technische voorziening	(96)	(109)

Personeel

Bij de stichting waren gedurende 2014 geen werknemers in dienst (2013: 0 FTE).

Bezoldiging van bestuurders

De bestuurders ontvangen geen bezoldiging welke ten laste van de stichting komen, met uitzondering van de vertegenwoordigers van de gepensioneerden; zijnde € 3k (in 2013 € 2k).

Rotterdam, 22 juni 2015

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland

A.W.M. Holthuis

F.N. Spronk

W. den Dekker

R.A.P. Halkes

E. Rombouts

Overige gegevens

10 Overige gegevens

Resultaatsbestemming in overeenstemming met de statuten

De statuten bevatten geen verdere voorzieningen betreffende dit onderwerp.

Voorstel voor netto resultaatsbestemming

Wij stellen voor het netto verlies van € 2.072 ten laste van de andere reserve te brengen. Het jaarverslag is opgesteld in de veronderstelling dat dit voorstel aangenomen zal worden.

Gebeurtenissen na balansdatum

nFTK

Per 1 januari 2015 is het nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) van kracht geworden. In deze paragraaf wordt ingegaan op het effect van het nFTK op de technische voorzieningen, de dekkingsgraad en het vereist eigen vermogen.

De technische voorzieningen, de dekkingsgraad en het vereist eigen vermogen per 31 december 2014, zoals opgenomen in deze jaarrekening, zijn gebaseerd op het op dat moment geldende (oude) FTK.

Technische voorzieningen en dekkingsgraad

Onder het nFTK is de rentetermijnstructuur gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur (RTS) met toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR). De driemaands middeling van de RTS is daarmee komen te vervallen. De technische voorzieningen zijn hierdoor per 1 januari 2015 gestegen met 8,2 miljoen euro naar 170,7 miljoen euro.

Als gevolg van de toename van de technische voorzieningen daalt de aanwezige, actuele dekkingsgraad per 1 januari 2015 van 110,5% naar 105,4%.

Daarnaast is onder het nFTK een beleidsdekkingsgraad geïntroduceerd. Dit is de gemiddelde dekkingsgraad over de afgelopen 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad dient als belangrijk uitgangspunt voor onder andere de toeslagverlening en de beoordeling van de financiële positie van het pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad per 1 januari 2015 is 114,7%.

Vereist eigen vermogen

De eisen ten aanzien van de vaststelling van het vereist eigen vermogen zijn onder het nFTK herzien. De belangrijkste wijziging is dat voor de verschillende risico's hogere solvabiliteitseisen moeten worden aangehouden.

Als gevolg van de wijzigingen is het vereist eigen vermogen per 1 januari 2015 toegenomen met 11,6 miljoen euro. De vereiste dekkingsgraad stijgt daardoor van 118,0% naar 123,6%.

Per 1 januari 2015 ligt de beleidsdekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad. Het pensioenfonds bevindt zich per 1 januari 2015 in een situatie van reservetekort.

Rotterdam, 22 juni 2015

Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland

A.W.M. Holthuis

F.N. Spronk

E. Rombouts

W. den Dekker

R.A.P. Halkes

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland te Rotterdam is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2014.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid

(materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegeane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. Mijn oordeel is gebaseerd op het Financieel Toetsingskader zoals dat op balansdatum van toepassing was.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangaande tot balansdatum, sprake van een reservetekort.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland is naar mijn mening niet voldoende, vanwege het reservetekort. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Gewijzigd Financieel Toetsingskader

Op 1 januari 2015 is het Financieel Toetsingskader gewijzigd. Belangrijke gevolgen voor het pensioenfonds hiervan zijn:

- Aanpassing van de rentetermijnstructuur, met als gevolg dat de technische voorzieningen met circa 4,6% toenemen. De dekkingsgraad daalt als gevolg hiervan van 110,5% naar 105,4%.
- Aanpassing van de vaststelling van het vereist eigen vermogen, waardoor deze stijgt van 18,0% naar 23,6%.
- Introductie van de beleidsdekkingsgraad (deze bedraagt 114,7% per 1 januari 2015).

Amsterdam, 26-6-2015

drs. P.H.A. Heesterbeek AAG

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland

Verklaring over de jaarrekening 2014

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2014 van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland op 31 december 2014 en van het resultaat over 2014, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2014;
- de staat van baten en lasten over 2014; en
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland (hierna de 'Stichting') zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 943 duizend. De materialiteit is gebaseerd op 0,5 % van het pensioenvermogen, zijnde het totaal van de pensioenverplichtingen en de reserves. Dit betreft het vermogen dat de basis vormt voor de berekening van de dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 47 duizend rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Waardering en toelichting van beleggingen

De beleggingen zijn een significante post op de balans van de stichting. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor het overgrote deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen) of afgeleide marktnoteringen. Wij schatten het risico op een materiële fout in deze beleggingen lager in. Echter vanwege de omvang van de beleggingen in relatie tot jaarrekening als geheel, zijn de beleggingen met beursnotering of een afgeleide marktwaarde, de post met de grootste impact op onze controle.

De stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in de paragraaf Algemene Grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in toelichting Beleggingen. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2014 € 182 miljoen is belegd in beleggingsfondsen, met een afgeleide marktnotering. De indirecte vastgoedbelegging van € 2 miljoen betreft een beleggingsfonds welke gewaardeerd is op intrinsieke waarde.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2014.

Ten aanzien van bestaan en waardering van de beleggingen met een afgeleide marktnotering bestaan de werkzaamheden onder andere uit het kennismaken en testen van de interne beheersmaatregelen, inclusief relevante algemene IT beheersmaatregelen rondom processen inzake transactieverwerking, corporate actions, reconciliatie van beleggingen en portefeuille

waardering. Hierbij hebben wij voor uitbestede processen mede gebruik gemaakt van onafhankelijke rapportages inzake de opzet, bestaan en werking van relevante beheersmaatregelen bij de beheerder en andere betrokken partijen en het afstemmen van de waardering van de beleggingen met minimaal één onafhankelijke prijsbron dan wel gecertificeerde fondsjaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

De technische voorzieningen betreffen een significante post in de balans van de Stichting. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag, namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meeste recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap (AG). De tafels worden gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij de Stichting, zijnde de AON Hewitt postcode analyse. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.

De Stichting heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in de paragraaf Algemene Grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in toelichting Technische voorzieningen. Uit deze toelichting blijkt dat een schattingswijziging heeft plaatsgevonden door toepassing van de in 2014 verschenen herziene prognosetafels, hetgeen een positief resultaat van € 110 duizend heeft veroorzaakt. Daarnaast heeft het Pensioenfonds een extra kostenvoorziening gevormd, hetgeen een negatief resultaat van € 400 duizend heeft veroorzaakt.

Bij de controle hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van de Stichting. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de

toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte administratieve basisgegevens. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel bij de jaarrekening, hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden en verwachtingen afgestemd voor de controle van boekjaar 2014. De rolverdeling en afspraken zijn vastgelegd en aan elkaar bevestigd. Daarnaast hebben wij met de certificerend actuaris de uitkomsten van de uitgevoerde werkzaamheden afgestemd. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de aangepaste prognosetafels alsmede de toereikendheid van de kostenopslag. Tevens hebben wij onderling gegevens uitgewisseld met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen beoordeeld en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2014. Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. Tot slot hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de technische voorzieningen onderzocht.

Uitvoering van vermogensbeheer en pensioenbeheer processen bij de uitvoeringsorganisaties

De Stichting heeft de pensioenuitvoering en het vermogensbeheer uitbesteed aan derde partijen. Het bestuur blijft conform wetgeving eindverantwoordelijk voor de gehele dienstverleningsketen. De financiële informatie die ontvangen wordt van deze partijen is betrokken bij de totstandkoming van de jaarrekening van de Stichting.

De stichting heeft dit toegelicht in het hoofdstuk Risicobeheer van het jaarverslag.

Voor zover relevant voor onze controle van de jaarrekening, hebben wij de juiste werking van interne beheersmaatregelen bij de uitvoeringsorganisaties beoordeeld op basis van de ontvangen ISAE 3402 of soortgelijke rapportages. Verder hebben wij gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd zoals cijferanalyses en deelwaarnemingen gericht op de uitkomsten van de relevante financiële informatiestromen.

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de Stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de Stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou

kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de

redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij

beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon

zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het jaarverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het jaarverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van de Stichting. Ondergetekende treedt op als externe accountant sinds de controle van het boekjaar 2012.

Den Haag, 26 juni 2015

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.C. Spierings RA